

Oponentský posudek diplomové práce:

Předmětový infinitiv v češtině a ruštině s ohledem na výuku češtiny pro cizince

Autorka práce: Bc. Anna Panova

Vedoucí práce: Mgr. Andrea Hudousková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Téma práce:

Cílem diplomové práce bylo porovnat vazby sloves s předmětovými, ale i jinými infinitivy v češtině a ruštině. Toto téma pokládám za velmi užitečné jednak vzhledem k tématu konstrukce základu české věty, jednak vzhledem k frekventovanosti užití infinitivních aktantů. Téma je modifikováno s ohledem na didaktickou stránku, tj. popsat rozdíly v předmětně infinitivních vazbách sloves v češtině a ruštině a navrhnout využití daných rozdílů v procesu výuky češtiny jako cizího jazyka pro žáky s ruským mateřským jazykem.

Práce je rozdělena standardním způsobem na dvě části, teoretickou a praktickou.

Teoretická část se již při pohledu na obsah jeví ne zcela kompaktně a její jednotlivé části jsou značně nevyvážené. Je zjevné, že zpracování teoretické části buď přesáhlo diplomantčiny možnosti, nebo na ně nezbyl dostatek času a jeví se proto poněkud torzovitě, resp. přináší nástin pojetí předmětu a infinitivu v češtině a ruštině. Zásadní problém této části vidím v tom, že není zcela jasné, v rámci jaké syntaktické teorie se autorka pohybuje. V české části najdeme části formulované na základně tradiční závislostní teorie (Šmilauer), např. s. 8, dále transformační gramatiky (není jasné které verze, neboť autorka si vybírá termín *kontrola*), s. 21, avšak pracuje s ním v pojetí Pražského závislostního korpusu, který není generativní. V textu není zřejmé, proč toto činí a jak následně využívá pro vlastní zkoumání.

Rozpracování předmětu i infinitivu se děje velmi povrchním způsobem, domnívám se, že není dostatečně využita primární ani sekundární literatura. Stejně tak mám výhrady k metodickému zpracování informací; předpokládala bych, že informace vztahující se k tématu budou pro češtinu a ruštinu paralelní, což se však neděje.

Další výtkou k teoretické části je nepropojenost uváděných informací s cílem práce. V jednotlivých kapitolách není zřejmé, proč je autorka uvádí a jak slouží jejím záměrům. Např. kapitola 1.6 Principy tvoření didaktických testů. Cílem DP není vytváření testů a není proto vůbec jasné, proč opisuje definice objektivit, validity atd. u testových úloh. Stejně tak je třeba se ptát, proč byla vložena kapitola o Společném evropském referenčním rámci, proč předchází kapitole 1.8 Definice kontroly?

Zdařilejší složkou práce je praktická část, v níž autorka sestavuje tabulku českých sloves (120) s infinitivním aktantem a paralelně je porovnává s ruskými slovesy. Následně pak vybírá slovesa (14), která se v infinitivní vazbě neshodují a komentuje jejich užití a možnosti překladu do ruštiny.

Terminologicky vzniká v práci nepřehledná situace tím, že autorka používá nekompatibilně termíny z různých teorií, srov. S. 25 Vazby českých sloves kontroly v porovnání s jejich ruskými ekvivalenty, s. 45 Vazby českých sloves s předmětem v infinitivu, s. 54 Rozdíly v předmětových a infinitivních

vazbách mezi češtinou a ruštinou, s. 58 Praktická cvičení na valenci sloves v češtině a ruštině. Prosím, zda by diplomantka v rámci obhajoby mohla vysvětlit tyto terminologické paralely a rozdíly.

V kapitole 3 pak autorka vytváří 3 cvičení. Prosím, aby v rámci obhajoby vysvětlila metodiku, jak je vytvářela a podrobněji, než je uvedeno na s. 58, vysvětlila jejich cíl.

Hodnoticí kritéria

Při celkovém hodnocení dané magisterské práce jsem zohlednila následující kritéria:

A. Obsahová

V práci nejsou konkrétně vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány.

Práce splňuje cíle zadání, byť s drobnými výhradami.

Předmět práce není zcela patřičně vymezen a není zcela využito odpovídajících metodologických postupů.

Zcela zásadní výhrady mám k využití primární a sekundární literatury, které je pro standardy kladené na magisterskou práci nedostačující.

Výstupy výzkumných částí nejsou adekvátně syntetizovány; je o nich diskutováno.

V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.

B. Formální

Práce adekvátně využívá odbornou terminologii a vymezuje hlavní pojmy.

Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce. Práce je typograficky jednotná.

Studující dodržuje jazykovou normu a text je stylisticky poměrně jednotný.

V práci se vyskytují mnohé pravopisné a gramatické nedostatky, které však zásadně nebrání percepci textu. Je škoda, že práce neprošla pečlivější finální korekturou.

Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.

C. Přínos práce

Práci považuji z hlediska tvůrčího přístupu studujícího za odpovídající standardům kladeným na magisterskou práci.

Využití pro praxi. Práci pokládám za přínosnou zvl. pro učitele češtiny pro cizince s ruským L1. Porovnání vybraných sloves jim umožní předejít negativnímu transferu a pomůže cíleně snížit chybovost v dané oblasti. Zároveň může být použita i pozitivním způsobem při tvorbě vhodných cvičení.

Celkové hodnocení práce:

Ačkoliv zpracování teoretické části neodpovídá standardům kladeným na diplomové práce, je částečně vyvažováno výzkumnou částí. Přes vznesené námitky tedy doporučuji práci k obhajobě.

Návrh klasifikačního stupně: dobře

Další náměty pro obhajobu:

Doložte užívání slovesa *nelenit se*, které popisujete (s. 51).

Uveďte metodiku vyhledávání sloves daného typu v korpusu.

K metodice cvičení, která jste vytvořila, neuvádíte žádný komentář. Vzhledem k tomu, že to byl jeden z cílů vaší práce, prosím, abyste vysvětlila, jak byla cvičení konstruována a jaké jsou jejich konkrétní cíle.

V Praze 28. 8. 2017

Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.